

Lähtettäjä: Hyvärinen, Inka <inka.hyvarinen@pielavesi.fi>
Postitettu: 11. marraskuuta 2014 9:41
Keskustelu: Pielaveden kunnan lausunto
Postituskansio: : Vietävä HAREen

Aihe: Pielaveden kunnan lausunto

Liitetiedostona Pielaveden kunnanhallituksen 3.11.2014 antama lausunto:

Lausunnon antaminen hallituksen esitysluonnoksesta eduskunnalle laeiksi lukiolain, ammatillisesta peruskoulutuksesta annetun lain, ammatillisesta aikuiskoulutuksesta annetun lain sekä vapaasta sivistystyöstä annetun lain 4 §:n muuttamisesta.

Inka Hyvärinen
Osastosihteeri
Pielaveden kunta
Puustellintie 18
PL 27, 72401 PIELAVESI
inka.hyvarinen@pielavesi.fi
040 5411 220

Lausunto: Järjestämisluvasta

Pielaveden kunnanhallitus esittää lausuntonaan seuraavaa:

Opetuksen järjestämisluvasta myönnettäessä on huomioitava jo nykyiset ongelmat: harva asutus, pitkät opiskelumatkat, pienten järjestäjien tarve esim. aineenopettajajärjestelmän säilyttämiseen sekä perusopetuksessa että lukiossa sekä tietotekniset mahdollisuudet.

Koulutustavoitteet ja väestön koulutustaso on pystyttävä huomioimaan esityksessä paremmin. Jo nykyisin Suomessa on erittäin suuret koulutuserot väestön keskuudessa ja toisen asteen koulutuksen saavutettavuus on heikkoa mm. maaseudulla. Joukkoliikenteen alasajo edellyttäisi jo nykyisin korjaavia toimenpiteitä. Ajokortti-ikä laskeminen 16 vuoteen voisi olla ratkaisu liikkumisen ongelmiin oppilaitoksen ja kodin välillä. Lähialueen määrittäminen on erittäin vaikeaa koko Suomi huomioiden.

Turvallisuus ja tasapuolisuus koulutuksen osalta on vaarassa. Opiskelun laatu ja saatavuus on uudistuksessa turvattava myös pienemmillä, pitkien etäisyyksien paikkakunnilla. Niissä myös aikuislukiokoulutus on tarpeellista, vaikka tarve ei välttämättä ole jatkuvaa. Pitkien välimatkojen takia opiskelu ei yleensä ole mahdollista kauempana sijaitsevilla alkuislukioissa. Myös olemassa olevat tietoverkot ja verkko-opetus luovat uusia mahdollisuuksia lukiokoulutukseen.

Ammatillisten opintojen ATTO-aineiden tuominen lukioiden opetustarjontaan lisäisi opiskelijoiden määrää ja antaisi noin vuoden lisäaikaa kotoa muutolle. Tämä ehkäisisi syrjäytymistä ja opintojen keskeyttämistä ammatillisella puolella ja toisi tarvittavaa opiskelijaresurssia pienille koulutuksen järjestäjille, joille löytyy jo valmiiksi riittävä tieto taito. Tämän asian kohdalla keskusteltaisiin vain resurssien jakamisesta (raha).

Koulutuksen järjestäjäverkon karsiminen ja keskittäminen vaikuttaa suoraan pienten kuntien vetovoimaan ja muuttoliikkeeseen kohti isompia asutuskeskuksia. Paikallisten yritysten ja muiden toimijoiden on yhä vaikeampi löytää työvoimaa ja saada koulutettuja työntekijöitä paikkakunnalle asumaan. Kunnat näivettyvät ja lopulta kuolevat.

Mikäli lukio-opetus loppuu paikkakunnalta, sen vaikutukset kuntaan ovat merkittävät. Väestön väheneminen, koulutustason putoaminen, houkuttelevuus paikkakuntana, peruskoulutuksen järjestäminen ja nuorten poismuutto ovat mm. asioita joista tullaan kunnassamme kärsimään dramaattisesti.

Uuden lakiesityksen autoritäärisyys on väärä lähestymistapa muutokselle, jota tavoitellaan. Suomen visio toisen asteen koulutuksen järjestämisestä on tässä esityksessä pitkälti isojen väestörikkaiden paikkakuntien laatima. Pienissä kunnissa on aito huoli asukkaiden tulevaisuudesta. Koulutustasoa ei ole syytä madaltaa niissä. Jo nykyisin opiskelijoiden matkat ovat huomattavan pitkät ja matka-aika venyy päivittäin useaan tuntiin. Yhteiskunnan polarisoitumisen korostuminen ja syrjäytyneiden määrän kasvaminen ovat uudessa lakiesityksessä jääneet vähälle huomiolle.

Jos lukiokoulutus lakkaa paikkakunnalta, vaikutukset ovat erittäin suuret pienen kunnan näkökulmasta. Kunnan houkuttelevuus asuinpaikkana laskee entisestään. Asukkaiden koulutustaso on vaarassa laskea. Sosiaaliset ongelmat lisääntyvät, sillä jo nyt on nähtävissä ammatillisen koulutuksen ollessa kaukana, että koulutuksen lopettamisen kynnyks on matala. Lukiossa aineopettajista merkittäväosa on yhteisiä perusopetuksen kanssa. Jatkossa on vaikeuksia saada ammatillisesti päteviä aineenopettajia

paikkakunnalle. Lukio-opintoihin hakeutumisprosentti laskee. Kunnalle lukiotilojen tyhjäksi jääminen aiheuttaa myös kustannuksia. Saatavat säästöt ovat olemattomia saataviin haittoihin nähden.

Järjestämisluvan hakeminen ja saaminen yhdessä toisen asteen toimijoiden kanssa voi antaa joitakin vuosia lisääaikaa lukio-opintojen järjestämiseen, mutta rahoituksen tai muiden toimintaedellytysten muuttuminen voi helposti johtaa opetuksen nopeaan alasajoon. Tästä on kokemusta kunnassamme ammatillisen koulutuksen muutosten osalta. Yksittäinen kunta ei voi vaikuttaa tämän tyyppisiin päätöksiin isossa kuntayhtymässä.

Hallituksen esityksessä on paljon virheitä mm. luvuissa ja xxx-merkintöjä, jotka vaikuttavat lain sisältöön oleellisesti, kun tulevat korjatuksi tai täydennetyksi. Niiltä osin olisi syytä pyytää uusi lausunto asianosaisilta tai kuulla heitä muuten.

Ammatillisen koulutuksen järjestäjäverkkoa ja järjestämislupia koskevien lainkohtien osalta Pielaveden kunta yhtyy Ylä-Savon ammattioppilaitoksen ja Savon koulutuskuntayhtymän lausuntoihin.